

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
آغاز سخن.....	هفت
پیشگفتار.....	۱
درس اول: نیایش.....	۵
درس دوم: از همه مهربانتر.....	۷
درس سوم: آنوشیروان و مرد دهقان.....	۱۱
درس چهارم: آتش نخورده و دهن سوخته.....	۱۳
روانخوانی ۱: حضرت عیسی (ع) و سنگ مرده.....	۱۴
درس پنجم: روباه و خروس.....	۱۵
درس ششم: نوروز.....	۱۷
درس هفتم: شکار خرگوش.....	۲۱
درس هشتم: اگر دیگران نبودند.....	۲۳
حکایت ۱.....	۲۶
روانخوانی ۲: ران ملخ.....	۲۶
درس نهم: ابن سینا.....	۲۹
درس دهم: فرش ایران.....	۳۳
درس یازدهم: داستانها.....	۳۷
حکایت ۲.....	۴۰
روانخوانی ۳: درخت دانش.....	۴۱
درس دوازدهم: رنگهای زندگی.....	۴۳
درس سیزدهم: فردوسی.....	۴۷
درس چهاردهم: کتابهای مرجع.....	۵۱
درس پانزدهم: حضرت ابراهیم (ع).....	۵۵
حکایت ۳.....	۵۸
روانخوانی ۴: مشق مورچه.....	۵۸

عنوان	صفحه
درس شانزدهم: سُروِدی برای پاکی	۶۱
درس هفدهم: داستانهای از زندگی ابوعلی سینا	۶۵
درس هجدهم: حکایت‌هایی از گِلستان	۷۱
حکایت ۴	۷۳
رَوان‌خوانی ۵: ز گهواره تا گور دانش بجوی	۷۳
درس نوزدهم: زندگی همین لحظه‌هاست	۷۵
درس بیستم: قَلْبِ کوچکم را به چه کسی بدهم؟	۸۱
درس بیست و یکم: مُحَمَّد بن زُکَریایِ رازی، کاشِفِ الْکُلِّ	۸۷
درس بیست و دوم: سعدی شیرازی	۹۱
حکایت ۵	۹۶
رَوان‌خوانی ۶: داستان زال و سیمُرخ	۹۶
درس بیست و سوم: اگر طَبِیعتِ زیبای ایران نباشد	۱۰۱
درس بیست و چهارم: داستانِ زندگی خُصْرَتِ مَریَم	۱۰۷
درس بیست و پنجم: دو ستارهٔ درخشان	۱۱۱
حکایت ۶	۱۱۶
رَوان‌خوانی ۷: کارِ نیکو کردن از پُر کردن است	۱۱۶
درس بیست و هشتم: مرواریدی در صدف	۱۱۹
درس بیست و هفتم: گل‌هایی از گلزار ادب	۱۲۳
درس بیست و هشتم: خُداوندگارِ كوچَك	۱۲۹
درس بیست و نهم: ناشنوا و بیمار	۱۳۳
درس سی: مُحَمَّد (ص) خاتمِ پیامبران	۱۳۹
حکایت ۷	۱۴۴
رَوان‌خوانی ۸: چشمهٔ معرفت	۱۴۴
درس سی و یکم: زندگیِ حَسابی	۱۴۷
درس سی و دو: حافظ	۱۵۱
درس سی و سه: نیایش	۱۵۵
معنی واژه‌های رَوان‌خوانیها	۱۵۷
نمایهٔ توضیحی اشخاص	۱۶۳
نمایهٔ توضیحی کتابها	۱۶۹
فهرست منابع و مآخذ	۱۷۱

آغاز سخن

گسترش و تقویت آموزش زبان و ادبیات فارسی در خارج از کشور، نیازمند حمایت‌های جدی دست‌اندرکاران و متخصصان زبان و ادبیات فارسی در داخل و خارج کشور است. از جمله برنامه‌هایی که سالهاست به همین منظور به اجرا در می‌آید، برگزاری دوره‌های دانش‌افزایی برای استادان، دانشجویان، محققان و مترجمان زبان و ادبیات فارسی غیر ایرانی است. برگزاری این دوره‌ها سبب شده است هر سال چند صد نفر استاد و دانشجو به ایران سفر کنند و صدها فارسی‌آموز و ایرانشناس نیز در خارج از کشور در دوره‌های مشابه شرکت نمایند. اما چون تاکنون برای این دوره‌ها کتابهای مناسب تخصصی تهیه نشده، گاهی سبب شده است برگزارکنندگان دوره‌های مذکور، در ارائه محتوا و منابع درسی مناسب، با مشکل مواجه گردند.

به همین منظور، «شورای گسترش زبان و ادبیات فارسی» به عنوان سیاستگذار اصلی، و «مرکز گسترش زبان و ادبیات فارسی» در جایگاه مجری این سیاستها در خارج از کشور، و «سمت» به منزله متولی تهیه و تدوین کتابهای علوم انسانی برای دانشگاهها، و «انجمن علمی زبان و ادبیات فارسی» ایران در جایگاه مجمع استادان و متخصصان این رشته، در جلسه مشترکی تصمیم گرفتند با همکاری یکدیگر و همراهی استادان با تجربه و متخصص - که بارها در این دوره‌ها تدریس کرده بودند - کتابهای درسی مناسبی را زیر نظر شورایی از افراد صاحب نظر و باتجربه، تهیه و چاپ کنند.

اعضای ثابت این شورا را آقایان دکتر احمد احمدی، دکتر عباسعلی وفایی، دکتر غلامحسین غلامحسین‌زاده، دکتر حامد صدقی، دکتر طه مرقاتی، دکتر محمدرضا

سعیدی و دکتر زهرا ابوالحسنی تشکیل می‌دادند، و در هر جلسه با توجه به نوع موضوع بحث، از دو تا چهار نفر استاد صاحب نظر و متخصص دیگر نیز دعوت می‌شد و این غیر از داورانی بود که به صورت غیر حضوری طرحها و متون تهیه شده را بررسی و درباره آنها اظهار نظر می‌کردند.

مدیریت این شورا و نظارت علمی و اجرایی بر روند کارها بر عهده دکتر غلامحسین غلامحسین‌زاده رئیس انجمن علمی زبان و ادبیات فارسی بود، و دکتر احمد احمدی در جایگاه رئیس سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت) به اتفاق سایر مشاوران و همکارانشان، و همچنین دکتر عباسعلی وفایی به عنوان دبیر شورای گسترش و استاد زبان و ادبیات فارسی، برچگونگی پیشرفت همه امور وقوف کامل داشتند و از تمام مراحل آن حمایت جدی می‌کردند تا به تدریج کارها به سرانجام رسید.

اکنون متولیان یاد شده با کمال تواضع و احترام این کتاب را - که یکی از مجموعه همین آثار است - به پیشگاه استادان و دانشجویان ارجمند تقدیم می‌دارند و امید دارند که خوانندگان گرامی، با یادآوری کاستیهای کتاب و ارائه پیشنهادهای خود، زمینه اصلاح و تکمیل آن را در چاپهای بعدی فراهم سازند.

«شورای گسترش» و «مرکز گسترش» و «انجمن علمی»
زبان و ادبیات فارسی و «سمت»

پیشگفتار

خدا را سپاس می‌گوییم که مرا یاری کرد تا این کتاب به انجام و فرجام برسد. امیدوارم آنچه گرد آورده‌ام به فارسی‌آموزان کمک کند و توانایی خواندن و دریافتن آنان را افزایش دهد و چشم‌اندازهای تازه و گسترده‌تری از ادب فارسی را در برابر ایشان بگشاید.

کتاب «نثر ساده فارسی» برای آن دسته از فارسی‌آموزان نوشته شده است که دوره مقدماتی زبان فارسی را پشت سر گذاشته‌اند و می‌خواهند توانایی خود را در خواندن و فهمیدن و نیز یاد گرفتن واژه‌های بیشتر افزایش دهند.

برای بهره‌گیری بیشتر از درسهای کتاب توجه به این نکات توصیه می‌شود:

۱. این کتاب شامل درسهایی است که سعی شده سیری تقریبی از ساده به دشوار داشته باشد؛ این سیر نه تنها در واژگان، بلکه در تمرینها نیز تقریباً رعایت شده است؛ همچنین سعی شده درسها از نظر محتوایی متنوع باشند؛ قصه‌ها، حکایتهای ادبی، آشنایی با شاعران و دانشمندان ایران، آشنایی با شهرها و طبیعت ایران، سرگذشت پیامبران الهی، از جمله این موضوعات هستند.

۲. در آغاز هر درس، یک متن برای خواندن آمده است؛ معلم باید متن را یک یا دو بار، با صدای بلند برای فارسی‌آموزان بخواند؛ سپس از یک یک آنان بخواهد تا متن را با صدای بلند بخواند؛ خواندن شاگردان باید از لحاظ درستی تلفظ صداها و هم از نظر جای تکیه در کلمات و هم آهنگ صدا

کنترل شود. این کار در صورت نیاز باید چند بار تکرار شود تا از درست خواندن فارسی آموزان اطمینان حاصل شود.

۳. در پایان هر درس، معنی واژه‌های دشوار که در متن با حروف سیاه مشخص شده، آمده است؛ سعی بر این بوده که از میان معانی گوناگون واژه‌ها، معنی مورد نظر در متن انتخاب و نوشته شود؛ توصیه می‌شود فارسی آموزان در ضمن فراگیری درسها با چگونگی استفاده از فرهنگهای لغت آشنا شوند.

۴. پس از معنای واژه‌ها، برای گسترش دامنه واژگان زبان آموزان، بخشی با نام «واژه‌آموزی» قرار گرفته است. در این قسمت زبان آموزان با چگونگی ساخت واژه‌های مرکب به کمک پسوندها و پیشوندها، واژه‌های هم معنی (مترادف) و متضاد، اشتقاق واژه‌ها و نیز نکات ادبی، نگارشی دیگر آشنا می‌شوند؛ واژه‌هایی که در این قسمت آمده معمولاً در متن درس به کار گرفته شده‌اند؛ همچنین شیوه رسم الخط این واژه‌ها و نیز تمام کتاب عموماً با توجه به مصوبات فرهنگستان زبان فارسی است.

۵. برای هر درس پرسشهایی طرح شده که میزان درک و دریافت فارسی آموزان را از متن می‌سنجد.

۶. بخشی نیز با نام «بیاموزیم» در پایان هر درس گنجانده شده است؛ این بخش نیز اطلاعات سودمندی در زمینه تلفظ دقیق و درست واژه‌ها، تفاوت تلفظ برخی از واژه‌ها در گفتار و نوشتار، گزینشهای املائی، آهنگ جمله‌های خبری و پرسشی، شباهتهای نوشتاری و تفاوتهای معنایی واژه‌ها و... در اختیار فارسی آموزان می‌گذارد؛ با این حال در صورت کمبود وقت و بنا به تشخیص معلم، می‌توان از تدریس این قسمتها صرف نظر کرد.

۷. روان خوانیها و حکایتها با هدف پرورش مهارت خواندن و ایجاد انگیزه برای مطالعه بیشتر و لذت بردن فارسی آموزان در پایان بعضی از درسها گنجانده شده است؛ معنی واژه‌های این قسمتها در پایان کتاب آمده است.

۸. در این کتاب از پرداختن به قواعد دستوری صرف نظر شده است؛ زیرا هدف، پرورش مهارت خواندن بوده و قواعد دستوری در کتاب جداگانه‌ای از مجموعه کتابهای تألیف شده برای فارسی‌آموزان آمده است.

۹. در پایان کتاب نمایه توضیحی نام اشخاص و نام کتابهایی که در متن درسها از آنها یاد شده، آورده شده است تا فارسی‌آموزان آگاهی بیشتری درباره آنها پیدا کند.

در پایان جا دارد از استادان محترم، جناب آقای دکتر غلامحسین غلامحسین زاده و جناب آقای دکتر دانشگر که در زمینه آموزش زبان فارسی دارای تجربیات ارزشمند و تألیفات بسیار هستند و مطالب کتاب را به دقت خوانده و اصلاح کرده‌اند، سپاسگزاری کنم.

همچنین از همسر عزیزم سپاسگزارم؛ در تمام مدتی که مطالب کتاب گردآوری و تنظیم می‌شد، تشویقهای او دلگرم کننده و امیدبخش من بود.

مehood فاضلی

عضو هیأت علمی دانشگاه الزهراء

بهار ۱۳۸۹